

[Finansministeren.]

nanslovsforslaget skal jeg mere detaljeret gøre rede for de skete omlægninger.

På det finanslovsforslag for 1975—76, som nu ligger på folketingets bord, er de samlede udgifter beregnet til 66,2 mia kr. Det svarer til en vækst i statens udgifter på 4,1 mia kr. eller 6,6 pct. i forhold til de seneste skøn for udgifterne i indeværende finansår.

Vurderes udgifterne under hensyn til den forventede stigning i pris- og lønniveau fra 1974-75 til 1975-76, der er anslået til ca. 14 pct., ligger der bag denne usædvanlig langsomme vækst et fald i statens udgifter på omkring 7 pct. Det fremlagte budget er således et klart udtryk for regeringens vilje til gennem de aftalte besparelser at lægge bånd på væksten i de offentlige udgifter.

Det må dog i denne sammenhæng tages i betragtning, at udgifterne på finanslovsforslaget er reduceret i forhold til indeværende år på grund af bortfaldet af den omkostningsdæmpende ydelse på 1,9 mia kr. og på grund af, at udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge i næste finansår er budgetteret godt 0,6 mia kr. lavere end den forventede udgift i indeværende finansår.

Med en stigning i statens indtægter på ca. 2 mia kr. til 63,3 mia kr. bliver det samlede resultat et underskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet på ca. 2,9 mia kr. i finansåret 1975-76.

Inddrages de forskellige bevægelser på kapitalbudgettet, er der på finanslovsforslaget budgetteret med et kasseunderskud på ca. 6,4 mia kr., mens kasseunderskuddet for indeværende år skønnes at blive på ca. 3,9 mia kr. Disse tal er dog stærkt præget af de meget betydelige obligationskøb, som efter loven foretages af den sociale pensionsfond.

Jeg skal ikke her gentage de mange betæneligheder, der kan være ved at knytte vurderingen af finanspolitikken til en enkelt saldo på budgettet, det være sig overskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet eller kasseoverskuddet. Blot vil jeg gerne fremhæve, at under de givne omstændigheder må underskuddet tages som udtryk for, at den økonomiske situation nu væsentligt har skiftet karakter i forhold til de foregående år. Den ændrede linje i statens udgifter til køb af arbejdskraft, varer og tjenester betinger også, at det ville være rimeligt at

slække på kravene om overskud på budgettet.

Den væsentligste del af de løn- og prisstigninger, der er budgetteret med i forslaget, skyldes en opgang, der allerede har fundet sted i den forløbne del af 1974. Jeg kan i denne forbindelse minde om, at finanslovsforslaget for 1975-76 som hovedregel er budgetteret i april 1974-løn- og prisniveau. Når jeg udtrykkelig siger „som hovedregel“, hænger det bl. a. sammen med, at de generelle tilskud til kommunerne budgetteres i løbende priser, dvs. i det forventede gennemsnitlige prisniveau i 1975-76.

Reserven til pris- og lønstigninger er for 1975-76 budgetteret til 9,4 mia kr. Den skal altså dække merudgifter på bevillinger, der er budgetteret i april 1974-niveau. Det drejer sig især om lønninger til statens ansatte og om de sociale pensioner.

Der er hermed rent beregningsmæssigt afsat beløb svarende til udbetaling efter den nugældende ordning af tre pristalsportioner efter januarpristallet i 1975 og to portioner efter juli pristallet.

På grund af omlægningen af en del refusioner til generelle tilskud er det ikke muligt direkte at sammenligne pris- og lønstigningsreserven for 1975-76 med den tilsvarende reserve for 1974-75.

Med udgangspunkt i regeringens ønske om en tilbageholdende linje med hensyn til nye udgiftkrævende reformer er de samlede reserver til ny lovgivning og nye tillægsbevillingsforslag budgetteret til 350 mill. kr.

Som en anden konsekvens af septemberforliget er der, som jeg allerede har nævnt, foretaget betydelige reduktioner i de rammebelagte udgifter.

Således er der gennemført kraftige beskæringer af anlægsudgifterne i forhold til budgetoverslagene fra november 1973. Sammenlignes med finansårene 1973-74 og 1974-75, hvor anlægsaktiviteten var dæmpet på grund af igangsættelsesstoppet, er anlægsudgifterne dog på samme niveau. I betragtning af den helt ændrede beskæftigelsessituation anser regeringen imidlertid denne videreførelse af niveauet for nødvendig.

Tilsvarende har vi for budgetoverslagene lagt en fast linje, når der bortses fra den vækst i anlægsudgifterne, der skyldes de to store trafikprojekter, lufthavnen på Salt-holm og forbindelsen over Store Bælt.